PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R.
I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 2 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 3 stycznia 1930 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 30.XII, donosząc w depeszy z Warszawy (Bratina) o mianowaniu rządu prem. Bartla, twierdzą, iż nominacja min. Prystora została zdecydowana w ostatniej chwili. W komentarzu do tego doniesienia pismo oświadcza, iż walka, jaka była prowadzona w polskich kołach politycznych w toku przesilenia, spowodowała dymisję 5-u członków rządu p. Świtalskiego, lecz w rządzie p. Bartla pozostał min. Prystor — „bojowa postać ugrupowania pułkowników". Stworzyło to trudną sytuację dla PPS., gdyż stronnictwa chłopskie nie mają interesu w zwalczaniu min. Prystora. Z liczby nowych członków rządu polskiego ciekawą postacią jest min. Józewski, którego nominacja posiada znaczenie symptomatyczne, gdyż jest on byłym członkiem rządu Petlury i znany jest ze swych przeciwsowieckich deklaracyj i ze swego nawoływania do stworzenia „ogniska petlurowców" na terytorjum Polski. Pozostali nowi członkowie rządu nie będą wywierali — zdaniem pisma — politycznego wpływu na bieg prac rządowych.

Prawda 30.XII w komentarzu do doniesienia o mianowaniu rządu prem. Bartla pisze, iż jest ono skutkiem zakulisowego kompromisu między „piłsudczykami, a tak zwaną opozycją". Prasa opozycyjna cieszy się z nominacji prem. Bartla i „Robotnik" pisze o rzekomem zwycięstwie Konstytucji i prawa i o rzekomej porażce „pułkowników". Jest to — zdaniem pisma — kłamstwo i obłuda, gdyż nominacja p. Bartla nie wniesie żadnych zmian do „ustroju faszystowskiej dyktatury". Pismo wspomina o przeszłości politycznej p. Bartla i o oświadczeniu, jakie poczynił wobec marsz. Piłsudskiego, opuszczając stanowisko premjera w kwietniu 1929 roku i podkreśla, że „między Bartlem a pułkownikami niema żadnej różnicy". Raczej różnica ta polega na odrębnem dążeniu do wspólnego celu, którym jest „wzmocnienie podstaw dyktatury faszystowskiej". Przechodząc do charakterystyki członków rządu p. Bartla pismo oświadcza, iż nominacja p. Józewskiego rzuca snop światła na przeciwsowiecką tendencję polityki marsz. Piłsudskiego.

Trybuna Radziecka 19.XII, oświadcza w art. wst., iż „coraz gorzej dzieje się w państwie bata faszystowskiego", odmalowując w czarnych barwach sytuację polityczną i gospodarczą w Polsce. Omawiając stosunek polskiej partji komunistycznej do tej sytuacji pismo oświadcza, iż komuniści stoją na czele każdego strajku, demonstracji i każdego ruchu chłopskiego, prowadzą ludność ziem wschodnich „do walki z okupacją polską" i propagują hasła zbrojnego powstania o obalenie „ustroju faszystowskiego" i proklamowanie polskiej republiki sowieckiej. Pismo zapewnia, iż w tej walce mają komuniści polscy zapewnioną pomoc „nie tylko pracujących Polaków w ZSRR, ale i całego międzynarodowego proletarjatu".

Orka 21.XII w art. p. t. „Sejm na służbie u Piłsudskiego" (Sochackiego) zarzuca opozycji sejmowej porozumienie się z rządem i twierdzi, iż ani „krwawy teror faszyzmu" ani „oszukańcza demagogja opozycyjna P. P. S." nie zatrzymują „rozwoju wzbierającej fali rewolucyjnej".

POLSKA A FRANCJA.

Izwestja 31.XII w depeszy z Warszawy (Bratina) twierdzą, iż oświadczenia Brianda o istnieniu „szowinistów" w Polsce wywołały oburzenie w polskich kołach politycznych, które są zdania, iż Briand dał atut w ręce propagandy niemieckiej. W komentarzu pismo oświadcza, iż w sojuszu polsko-francuskim Polska „odgrywa dość żałosną rolę", gdyż sojusz nie jest oparty na równouprawnieniu stron. Politycy polscy rozumieją to, lecz nie odważają się na wyciągnięcie wniosków z tego zrozumienia. Francja nie troszczy się o niepokój, jaki wywoływany jest w Polsce przez zbliżenie francusko-niemieckie, gdyż rozumie, iż zbliżenie to zmusi Polskę do szukania jeszcze ściślejszego związku z Francją. Pismo jest zdania, iż Polska mogłaby „znaleźć wyjście z trudnej sytuacji" jedynie przez rewizję całokształtu swej polityki zagranicznej, przez „wyrzeczenie się awanturniczej polityki w Europie wschodniej" i przez „rzeczywiste usamodzielnienie" swej polityki zagranicznej.

POLSKA A ŁOTWA.

Zwiazda 16.XII donosi z Rygi, iż pismo łotewskie „Jaunakas Zinas" zaatakowało intencje władz polskich z powodu gościny wycieczki łotewskiej w Wil-

nie, twierdząc, iż podejmowanie tej wycieczki miało na celu podminowanie państwowości łotewskiej przez rozwój pro-polskiego ruchu odśrodkowego w Letgalji. W komentarzu do tego doniesienia, pismo mińskie pisze, iż w dniu 5.I r. 1930 delegacja armji polskiej z gen. Rydz-Śmigłym na czele wziąść ma udział w uroczystościach wojskowych w Dźwińsku. Artykuł pisma ryskiego odsłonił — zdaniem pisma sowieckiego— prawdziwy cel akcji polskiej w stosunku do Łotwy. Ogłoszenie tego artykułu było tembardziej przykre dla władz polskich, iż redaktor „Jaunakas Zinas" został odznaczony orderem „Polonia Restituta" i „odznaczenie to poszło na marne".

RUMUNJA A Z. S. R. R.

Poslednija Nowosti 29.XII, donoszą o rozpoczęciu się obrad mieszanej komisji granicznej rumuńsko-sowieckiej. Komisja ta rozstrzygać ma 50 spornych kwestyj, powstałych wskutek rozmaitych zatargów granicznych.

CHINY A Z. S. R. R.

Izwiestja 31.XII podają, iż dyrektor kolei wschodnio-chińskiej Rudyj, delegat komisarjatu lud. spr. zagr. Simanowskij i inni sowieccy urzędnicy wyjechali z Mukdenu do Charbina. Chiński zastępca dyrektora kolei odwołał wszystkie zarządzenia władz chińskich, powzięte w stosunku do kolei w okresie zatargu. Władze chińskie zwołały z więzień i z obozów koncentracyjnych 3 tysiące obywateli ZSRR.

Izwiestja 31.XII donoszą, iż delegat rządu mukdeńskiego Caj udzielił dziennikarzom chińskim wywiadu, w którym zarzucił rządowi nankińskiemu przeciąganie zatargu chińsko-sowieckiego wbrew stanowisku, jakie miało być zajęte od pierwszej chwili zatargu przez rząd mukdeński. W komentarzu do tego doniesienia pismo przyznaje słuszność wywodom Caja, obciążając rząd nankiński odpowiedzialnością za przebieg zatargu.

Izwiestja 31XII podają, iż rząd nankiński zgodził się na zwołanie chińsko-sowieckiej konferencji w dniu 25.I 1930 r.

CZECHOSŁOWACJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 21.XII podaje, iż w parlamencie czechosłowackim czeski socjal-demokrata Winter wypowiedział się za uznaniem ZSRR przez Czechosłowację, podkreślając, iż obawy, że poselstwo sowieckie w Pradze może się stać ośrodkiem bolszewickiej propagandy, pozbawione są wszelkiej podstawy. W komentarzu do tej wiadomości pismo oświadcza, iż trudności gospodarcze, które odczuwane są przez Czechosłowację, zmuszają polityków czechosłowackich do poruszenia kwestji ewentualnego uznania ZSRR. Nowy rząd czechosłowacki nie określił wyraźnie swego stanowiska w tej sprawie. Ze strony ZSRR należy podkreślić, iż Czechosłowacja bardziej zainteresowana jest w ustaleniu normalnych stosunków z ZSRR niż ZSRR w ustaleniu normalnych stosunków z Czechosłowacją. Pismo oświadcza, iż ZSRR „nie nabywa uznania" i nie może opłacać nawiązania stosunków dyplomatycznych przez jakiekolwiek specjalne korzyści gospodarcze dla Czechosłowacji.

SZWECJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 30.XII, donosi, iż rząd Szwecji odmówił przyłączenia się do noty Stimsona w sprawie zatargu chińsko-sowieckiego, podkreślając, iż uznaje wartość tego kroku, lecz nie widzi potrzeby przyłączenia się doń ze względu na wynik rokowań chińsko - sowieckich. W komentarzu pismo podkreśla swe uznanie dla tego stanowiska Szwecji.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Zwiazda 17.XII donosi, iż „Le Drapeau Rouge", pismo belgijskiej partji komunistycznej, zamieściło artykuł, „odsłaniający prowokacyjną akcję poselstwa polskiego w Belgji". Pismo komunistyczne zarzuciło poselstwu prowadzenie organizacyjnej akcji, zmierzającej ku tworzeniu „organizacji faszystowskich" i zwalczaniu wpływów Moskwy na robotników polskich w Belgji. Poselstwo polskie utrzymywać ma stosunki z Ligą Antykomunistyczną, której członkowie informować mają poselstwo o nastrojach robotników polskich w Belgji.

Prasa sowiecka z drugiejpołowy grudnia prowadzi kampanję przeciwko kościołowi katolickiemu w ZSRR, donosząc o zamknięciu kościołów w Leningradzie i w Homlu, o przekształceniu gmachów kaplicznych na gmachy szkolne i o kilku wypadkach spalenia świętych obrazów i sprzętów kościelnych na stosach w państwowych gospodarstwach rolnych. Pisma ogłosiły również deklarację proboszcza parafji katolickiej w Taszkiencie ks. Rutenisa o zerwaniu z kościołem i wyrzeczeniu się obywatelstwa Litwy Kowieńskiej na rzecz obywatelstwa sowieckiego.

Siegodnia Wieczerom 30.XII, zaprzecza pogłoskom o dymisji ministra Balodisa, donosząc iż rozstrzygnięcie kwestji mianowania nowego ministra spraw zagranicznych Łotwy uzależnione jest od pertraktacji w sprawie rozszerzenia podstaw koalicji rządowej. Dotychczas żadne z tych ugrupowań, jakie wejść mają w skład nowej koalicji rządowej, nie wysunęło żądania o dymisji min. Balodisa.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Orka 21.XII. Fala strajków robotników rolnych na Ukrainie zachodniej. (Korespondencja „Czerwonego" ze Lwowa), Walka klasowa dookoła kolektywizacji wsi polskiej.

Rul 28.XII. Listy z Kresów (art. Zofji Durtmondt).

Drukarnia „KADRA", Długa 50

Drukowano na prawach rękopisu